

Posudek oponenta na diplomovou práci Filipa Lahody „Sociální stát – historická a teoretická východiska“

Předložená diplomová práce se zabývá problematikou historických a teoretických východisek sociálního státu. V šesti kapitolách, včetně úvodu a závěru se diplomant věnuje převážně dvěma historickým zdrojům sociálního státu, britskému a německému sociálnímu zákonodárství. Zajímavým pokusem diplomanta je potom historicko-právní exkurs do vývoje chudinské péče v antickém Římě. Závěr práce se vedle krize sociálního státu zaměřuje na současné trendy ve směřování sociálního státu.

Práce při prvním zběžném pohledu působí dojmem zasvěceného přístupu diplomanta ke zkoumané problematice. Při bližším pohledu je však nutné konstatovat, že diplomová práce je kompilátem okomentovaných citátů, i když vhodně řazených, které však jsou vzhledem k použitým pramenům značně jednostranné. Tak např. v kapitole, která se zabývá vznikem britského sociálního státu, diplomant zcela pominul skutečnost, že se jedná o původní model založený na teorii liberalismu a nikoli na působení Labour Party. Charakteristické pro britský model je totiž skutečnost, že zde vzniká sociální stát „shora“. Zcela opomenuta je úloha Johna Maynarda Keynesa. Právě návrhy tohoto významného britského ekonoma na řešení hospodářské krize a nezaměstnanosti se staly jedním z pilířů Beveridgeových reforem. Pro vznik samotného pojmu „welfare state“ je potom důležitá role Williama Temple, který stál mj. u zrodu moderního britského vzdělávacího systému. Podobně je možné hodnotit i pasáž, která se týká vzniku Bismarckova sociálního zákonodárství. Oponent znovu upozorňuje, že předmětem práce jsou „historická a teoretická východiska“ sociálního státu. Z tohoto důvodu postrádá oponent zmínku o vlivu Hegelovy filosofie, o pracích Lorenze von Steina, Hermanna Wagenera a Theodora Lohmanna, kteří byli Bismarckovými nejbližšími spolupracovníky. Exkurs do historie sociální péče v antickém Římě je sice zajímavý, ale podle názoru oponenta nadbytečný. V antickém Římě nelze hovořit v případě reform bratří Gracchů o nějaké prapůvodní formě sociálního státu. Sociální stát se vyvinul v ekonomicky vyspělých zemích a je myšlen jako korektura kapitalistického systému.

Z formálního pohledu je třeba vytknout práci absenci stránkování, nedostatečně uvedený poznámkový aparát a dokonce některé pravopisné chyby (5.1,5.4) či zkomoleniny jmen (T.Brachus místo T. Gracchus). Toto vše snižuje požadovanou úroveň diplomové práce.

Vzhledem k uvedeným důvodům lze podle názoru oponenta práci doporučit k obhajobě jen s velkými rozpaky a podmíněně, za předpokladu, že obhajoba vyvrátí v posudku uvedené základní oponentovy výhrady.

Praha, 26. listopadu 2009

JUDr. Jan Kotous